

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Κείμενο διδαγμένο από το πρωτότυπο
Λυσίου 'Υπέρ Μαντιθέου, 19-21

19. ὅστε οὐκ ὀξιον ὀπ' ὀψεος, ὀ βουλῶ, ὀτε φιλεῖν ὀτε μισεῖν ὀδῶνα, ὀλλ' ὀκ τῶν ὀργῶν σκοπεῖν. πολλοὶ μὲν γὰρ μικρῶν διαλεγόμενοι καὶ κοσμῶς ὀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν ἀπιοὶ γεγῶνασιν, ὀτεροι δὲ τῶν τοιοῶτων ὀμελοῦντες πολλὰ κῶγαθὸ ὀμῶς εἰσιν εἰργασμῶνοι.

20. ὀδη δὲ τινων ὀσθῶμην, ὀ βουλῶ, καὶ διῶ ταῶτα ὀχθομῶνων μοι, ὀτι νεῶτερος ὀν ὀπεχεῶρησα λῶγειν ὀν τῶ δῶμῶ. ὀγῶ δὲ τῶ μὲν πρῶτον ὀναγκῶσθην ὀπῶρ τῶν ὀμαυτοῶ πραγμῶτων δημηγορῶσαι, ὀπειτα μῶντοι καὶ ὀμαυτῶ δοκῶ φιλοτιμῶτερον διατεθῶναι τοῶ δῶοντος,

21. ὀμα μὲν τῶν προγῶνων ὀνθυμῶμενος, ὀτι ὀδῶν πῶπαυνται τῶς τῶς πῶλεως πρῶττοντες, ὀμα δὲ ὀμῶς ὀρῶν (τῶ γῶρ ὀληθῶ λῶγειν) τοῶς τοιοῶτους μῶνους <τινῶς> ὀξῶους νομῶζοντας εἶναι, ὀστε ὀρῶν ὀμῶς ταῶτην τῶν γῶμην ὀχοντας τῶς οὐκ ὀν ὀπαρθεῶη πρῶττειν καὶ λῶγειν ὀπῶρ τῶς πῶλεως; ὀτι δὲ τῶ ὀν τοῶς τοιοῶτοις ὀχθοισθε; ὀγῶρ ὀτεροι περῶ ἀτῶν κριταῶ εἰσιν, ὀλλ' ὀμεῶς.

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: «ὀγῶ δὲ τῶ μὲν πρῶτον..... ὀλλ' ὀμεῶς.»

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B1. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος αιτιολογεί την ενασχόλησή του με κοινά, παρά τη νεαρή του ηλικία; Να απαντήσετε σύμφωνα με τα δεδομένα των παραγράφων 20-21.

Μονάδες 15

B2. Το απόσπασμα: ὀδη δὲ τινων ὀλλ' ὀμεῶς.

αποτελεί τον επίλογο του λόγου του 'Υπέρ Μαντιθέου λόγου του Λυσία. Σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου: «Με τον επίλογο συνήθως επιδιώκονται δύο κυρίως σκοποί, η **ανάμνηση** που επιτυγχάνεται σε μια συντομότητα ανακεφαλαίωση των βασικών θέσεων του λόγου και η **παθοποιία** που καταλήγει σε **προτροπή** ή **αποτροπή**». Αφού διαβάσετε το απόσπασμα αυτό, να απαντήσετε στο ερώτημα αν ο Λυσίας επιδιώκει ή όχι τους σκοπούς αυτούς στον επίλογό του. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του αποσπάσματος.

Μονάδες 15

B3. Ποιοι ήταν οι πολιτικοί λόγοι που ευνόησαν τη γέννηση της συστηματικής ρητορείας στην αρχαιότητα; Ποιοι ήταν οι θεμελιωτές της και τι γνωρίζετε για το έργο τους;

Μονάδες 10

B4. □χθομ□νων, διατεθ□ναι, □ρ□ν, □ξ□ους, πρ□ττειν: Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό και ένα ομόρριζο επίθετο της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις (τα ομόρριζα μπορούν να είναι απλά ή σύνθετα).

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο κείμενο
Πλάτων, Μένων 71Ε κ.ε.

Πρ□τον μ□ν, ε□ βο□λεια □νδρ□ς □ρετ□ν, □□διον, □τι α□τη □στ□ν □νδρ□ς □ρετ□, □καν□ν ε□ναι τ□ τ□ς π□λεως πρ□ττειν, κα□ πρ□τιοντα το□ς μ□ν φ□λους ε□ ποιε□ν, το□ς δ' □χθορ□ς κακ□ς, κα□ α□τ□ν ε□λαβε□σθαι μηδ□ν τοιο□τον παθε□ν. Ε□ δ□ βο□λεια γυναικ□ς □ρετ□ν, ο□ χαλεπ□ν διελθε□ν, □τι δε□ α□τήν τ□ν ο□κ□αν ε□ ο□κε□ν, σ□ζουσ□ν τε τ□ □νδρον κα□ κατ□κοον ο□σαν το□ □νδρ□ς. Κα□ □λλη □στ□ν παιδ□ς □ρετ□, κα□ θηλε□ας κα□ □ρρενος, κα□ πρεσβυτ□ρου □νδρός, ε□ μ□ν βο□λεια, □λευθ□ρου, ε□ δ□ βο□λεια

δοϋλου. Καϋ ἄλλαι πῶπολλαι ῥεταῖ εἰσῶν, ὅστε οἱκ
ῥορῶα εἰπεῶν ῥετῶς πῶρι ὅ,τι ὅστιν.

εἰλαβεῖσθαι = να προσέχει

διελθεῖν= να εξηγήσει κανείς

οἱκ ῥορῶα (ὅστῳ) = δεν είναι δύσκολο

Γ1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας του τύπους που σας ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

τῶς πῶλεως: αιτιατική ενικού και αιτιατική πληθυντικού
οἶσαν: γενική ενικού και ονομαστική πληθυντικού στο
ίδιο γένος

παίδος: γενική πληθυντικού και δοτική πληθυντικού

ποιεῖν: απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής

διελθεῖν: β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής του ίδιου
χρόνου

πράττειν: α' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της
μέσης φωνής

εἰπεῖν: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής του ίδιου χρόνου
και της ίδιας φωνής.

Μονάδες 10

Γ3.α. Στην τελευταία περίοδο «Καϋ ἄλλαι..... ὅστῶν.» να
βρείτε τις προτάσεις και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

Μονάδες 3

Γ3.β. Να αναγνωρίσετε συντακτικῶς τα παρακάτω: πῶτον, τῶ
τῶς πῶλεως, τοῖς ῥχθροῖς, μηδῶν, οἱκεῖν, κατῶκοον,
πῶπολλαι.

Μονάδες 7